

b. सरस्वत्यै वाचो यत्तुर्यन्त्रिये दधामि बृहस्पतेऽष्टा साम्राज्येनाभिषिञ्चाम्यसौ ॥३०॥

का° [१४.५.२२.] शेषेणाभिषिञ्चति यजमानं देवस्य वेति । होमद्रव्यशेषेण यजमानं शिरसि सिञ्चेत् ॥ यजमानदेवत्यम् सवितुर्देवस्य प्रसवे वर्तमानोऽहमश्विनोर्वाहुभ्यां पूजो हस्ताभ्यां वा तां वाचो वाण्या यत्तुर्यन्त्रियाः पुंस्त्वमर्षिम् नियमनकर्त्र्याः सरस्वत्यै षड्यर्थे चतुर्थी सरस्वत्याः यन्त्रिये नियमने ऐश्वर्ये दधामि स्थापयामि । किं च बृहस्पतेः साम्राज्येन सम्राट्भावेन वा त्वामभिषिञ्चामि असाविति तन्नामग्रहणम् ॥३०॥

VI. a. अग्निरेकाक्षरेण प्राणमुदजयत्तमुज्जेषम् । b. अश्विनौ द्व्यक्षरेण द्विपदौ मनुष्यानुदजयतां तानुज्जेषम् । c. विलुख्यक्षरेण त्रींश्लोकानुदजयत्तानुज्जेषम् । d. सोमश्चतुरक्षरेण चतुष्पदः पशूनुदजयत्तानुज्जेषम् ॥३१॥

का° [१४.५.२६.] अग्निरेकाक्षरेणेत्यनुवाकं द्वादशवत्कृतेति । चतुःकण्डिकात्मकमनुवाकं द्वादशवत् द्वादश सुवाहुतीर्जुहोत्यापये स्वाहेति प्रतिमन्त्रं वाचयति वेति यत्पूर्वमुक्तं [१४.५.१.] तद्वत्कृतेत्यर्थः तेनैतैर्मन्त्रैर्जुहोति सप्तदश मन्त्रान्वाचयति वेत्यर्थः ॥ एते मन्त्रा उज्जितिसंज्ञाः । सप्तदश यज्ञेषु लिङ्गोक्तदेवतानि । ओ आचयेति चतुरक्षरमस्तु श्रीषडिति चतुरक्षरं यजेति द्व्यक्षरं ये यजामह इति पञ्चाक्षरं द्व्यक्षरो वषट्कारः एष सप्तदशाक्षरात्मकः (21.) प्रजापतिरधिपज्ञं समासव्यासाभ्यामुज्जयीते ॥ अग्निरेकाक्षरेण ह्रस्वसा प्राणं पञ्चवृत्तिकमुदजयत् उत्कृष्टं जितवान् तथाहमपि तादृशं तं प्राणमुज्जेषमुत्कृष्टं जयेयं वशीकुर्यामित्यर्थः ॥ अश्विनौ देवौ द्व्यक्षरेण अक्षरद्वयात्मकेन ह्रस्वसा द्विपदः पादद्वयोपेतान्मनुष्यानुदजयतां जितवन्तौ तथाहमपि तेनैव द्व्यक्षरेण ह्रस्वसा तान् तादृशान्मनुष्यानुज्जेषमधिकं जयेयम् ॥ विलुख्यक्षरेणाक्षरत्रयात्मकेन ह्रस्वसा त्रीन्भूरादीन् लोकानुदजयत् अहमपि तान् लोकानुज्जेषम् ॥ सोमोऽक्षरचतुष्टयात्मकेन ह्रस्वसा चतुःपदः पादचतुष्टयोपेतान्यशूनुदजयत् अहमपि तेन तान्यशूनुज्जेषम् ॥३१॥